

ת"פ 44973/03/15 - מדינת ישראל נגד גיא קצר - עניינו הסתיים, יהודה בריזל ליפשיץ

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 44973-03-15 מדינת ישראל נ' קצר ואח'
לפני כבוד השופטת רונית פוזננסקי כץ

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מורן מידובניק ועו"ד לילי קצב
בית

המאשימה

נגד

1. גיא קצר - עניינו הסתיים
2. יהודה בריזל ליפשיץ
ע"י ב"כ עו"ד בוקשפן תמר

הנאשמים

הכרעת דין

חלק כללי

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו שתי עבירות - האחת עניינה החזקת סם לשימוש עצמי לפי סעיף 7(א)+7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג 1973 והשנייה, החזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
2. כתב האישום הוגש כנגד שני נאשמים - הנאשם שבפניי ונאשם נוסף שעניינו הסתיים זה מכבר בהרשעתו.
3. תחילתו של התיק בצו חיפוש שהוצא כנגד הנאשם האחר. במהלך החיפוש בביתו של אותו אחר, נכח בביתו הנאשם ולצדו היה מונח תיק הצד עמו נהג להסתובב. בתיק זה החזיק הנאשם סם בכמות העומדת בתנאי החוק של שימוש עצמי (להלן: **הסם**), גז פלפל (להלן: **גז פלפל**) וסכין (להלן: **הסכין**).
4. הנאשם הודה בעבירה הנוגעת להחזקת הסם, אולם טרם הורשע. בכל הנוגע לעבירה המייחסת לנאשם החזקת סכין, הרי שהנאשם כפר במיוחס לו. נוכח כפירת הנאשם נשמעו ההוכחות בפניי.

גדר המחלוקת

5. אין מחלוקת בין הצדדים בכל הנוגע לשאלות העובדתיות בתיק זה וראיות התביעה כולן הוגשו בהסכמה

עמוד 1

וסומנו בהתאם.

6. הנאשם לא כפר בעצם החזקת הסכין, אלא טען כי **ההחזקה נעשתה למטרה כשרה**.

7. מכאן שבעוד התביעה אינה סבורה כי המטרה שהוצגה בצד החזקת הסכין הינה "מטרה כשרה", הרי שההגנה טוענת כי מדובר במטרה כשרה לכל דבר ועניין ומשכך עותרת לזיכוי הנאשם.

פרשת התביעה

8. כאמור, ההגנה לא חלקה על העובדות הנטענות בכתב האישום ומשכך המסמכים עליהם מבוסס כתב האישום הוגשו בהסכמה: חקירת הנאשם הוגשה וסומנה ת/1; דוח חיפוש הוגש וסומן ת/2; צו חיפוש הוגש וסומן ת/3; דוח מעצר הוגש וסומן ת/4; דוח פעולה הוגש וסומן ת/5; צילום של הסכין הוגש וסומן ת/6. לציין כי החומרים אשר הוגשו לבית המשפט וסומנו נוגעים גם לעבירה בה הודה הנאשם של החזקת סם.

פרשת ההגנה

חקירת הנאשם

9. במסגרת פרשת ההגנה העיד הנאשם בלבד. נוכח טענתו בדבר "מטרה כשרה", מצאתי לנכון לפרט את גרסתו כמעט באופן מלא, שכן יש בדבריו אלה של הנאשם כדי לעמוד בבסיס קבלת טענתו או דחייתה.

10. הנאשם סיפר כי ביקר בביתו של חברו, שהתגורר אותה עת במרתף, כשלפתע הבחין בשוטרים שהתבוננו דרך החלון ונקשו בדלת. השוטרים נכנסו, ערכו חיפוש בדירה, וכשסיימו הבחינו כי לנאשם תיק צד.

11. הנאשם סיפר כי השוטרים שאלו אותו באם התיק שייך לו. הנאשם אישר זאת ומיד מסר לשוטרים כי בתיק יש סכין (עמ' 10 ש' 16-17).

12. השוטרים ערכו חיפוש בתיק ומצאו בו את הסם, הסכין וכן גז פלפל. הנאשם אישר כי "הג'וינט", כלשונו, אכן שייך לו, את גז הפלפל קנה בחנות "ריקושט" להגנה עצמית, ואת הסכין החזיק לטובת חיתוך פירות וירקות. לדבריו כבר בגיל צעיר, שבר את השן הקדמית בפיו ובשל כך נהג לחתוך את האוכל לפני שהכניסו אל פיו וזו הסיבה שהחזיק בסכין:

"כשהייתי קטן כל דבר הייתי חותך. כל פעם תיקנתי את השן וכל פעם היא נשברה. הייתי מסתובב עם הסכין וקונה אצל הירקן תפוחים ואגסים. זו תקופה שלא הייתי עובד אז הייתי מטייל ביהוד. הייתי לוקח את הפירות, יושב בגן, הולך לקניון. היה לי תיק על הצד ובתוך התיק הייתה ניירת, דברים שהייתי רושם לעצמי, הסכין והגז פלפל בתוך תא קטן לשליפה מהירה. תמיד הייתי מסתובב עם גז פלפל כי הייתי נוסע הרבה לתל אביב ושם היו הרבה סודנים, תאילנדים, ערבים. היה לחבר איזשהו אירוע תקיפה עם סודני ומאז אני הולך עם גז פלפל. אני הסתובבתי עם הסכין נטו לפירות" (עמ' 10 ש' 25-31).

13. ואולם הנאשם לא הגיע עם הסכין שבתיק רק אל הירקן, שכן לאחר רכישת פירות וירקות נהג ללכת לגן ציבורי או לקניון, ובעיקר נהג להסתובב משך רוב שעות היום ברחובות:

"...כל היום הייתי מסתובב. הייתי יוצא ממנו (מהחבר ר.פ.) בשעה 15:00 הולך לירקן, הייתי מסתובב".

14. עוד סיפר הנאשם כי בעבר אמנם נתפס כשברשותו אולר מתקפל שבאמצעותו, כך טען, חתך פירות וירקות, ואולם במקרה זה נסגר התיק בלא כלום ומשכך, הגם שידע כי חל איסור להחזיק סכין מחוץ לבית, סבר כי באם יעצר בשנית לא יוגש נגדו כתב אישום ולא יעשה לו דבר

"...אני יודע שאסור להסתובב עם סכין. הייתי צריך לאכול את הפירות ואני יודע שלקחתי סיכון. לא האמנתי שכל הזמן יעצרו אותי. הבנתי אחרי שעצרו אותי עם האולר, שאסור להסתובב עם סכין, אבל ראיתי שלא עשו ולא אמרו כלום אז המשכתי להסתובב עם סכין" (עמ' 1-4).

15. בכל הנוגע לעצם ההחזקה, המועדים והמודעות להחזקה להלן תשובות הנאשם:

**"ש. אתה בודק את התיק לפני שאתה יוצא?
ת. לא תמיד."**

**ש. הסכין תמיד בתוך התיק?
ת. תמיד."**

ש. אם אתה יוצא למועדון?

ת. אני לא תמיד לוקח את התיק, ואם כן, אז אני מוציא את הסכין. אני בודק תמיד את התיק, אני יודע תמיד מה יש לי בתיק" (עמ' 12 ש' 6-1).

16. הנה כי כן הנאשם, אשר הבין היטב את משמעות עצם ההחזקה והמודעות להחזקה, שינה את תשובתו וחזר בו מדבריו לפיהם הוא "לא תמיד" בודק את תכולת התיק, לתשובה גורפת לפיה הוא "תמיד" בודק את התיק ומכיר את תכולתו.

17. באשר למודעות לעצם קיומה של הסכין אמר כי כשיצא מהבית ידע כי הסכין עמו:

**"ש. כשיצאת מהבית באותו יום ידעת שהסכין אתך?
ת. כן"**

ש. לאן חשבת שאתה הולך באותו יום?

ת. לטייל רגיל. הייתי סתם בן אדם. כל היום מסתובב ברחוב לבד. פעם בכמה זמן הייתי קופץ לאבי חבר שלי" (עמ' 13 ש' 9-5).

18. הנאשם הסביר כי את הגז פלפל החזיק לטובת הגנה עצמית והדגיש כי את הסכין החזיק לטובת חיתוך פירות.

19. גרסה זו השמיע הנאשם כבר בהזדמנות הראשונה והדברים מופיעים בדוח הפעולה ת/5 וכן בחקירתו ת/1 גיליון 1 ש' 2. אלא שלצד גרסה זו, אותה ידע הנאשם למסור גם במקרה הקודם בו נתפס עם אולר, אמר הנאשם כי גז הפלפל נועד להגנה עצמית, וזאת נוכח חשש מפני מעשי שוד ולאור ה"סכסוכים" שהיו לו באותה עת עם אחרים (ת/1 גיליון 2 ש' 12).

20. הנאשם סיפר כי עד לתפיסת הסכין נהג לאכול פירות וירקות בימים ראשון עד שישי, בוקר וצהריים, ואולם מאז האירוע הוא אינו אוכל עוד פירות וירקות בכל יום, כמעט ואינו מסתובב עם התיק ויתרה מזו

"אני לא מסתובב עם סכין. אני אוכל את התפוחים ככה. כל פעם עושים לי השלמה בשן וזה עולה לי 700 ₪. כל פעם שאני נותן ביש במשהו קשה זה נשבר"
(עמ' 12 ש' 23-24).

21. לדבריו **חבריו** ידעו שיש לו סכין בתיק שכן היה חותך פירות לידם (עמ' 15 ש' 5) **והירקן, מושיקו** ראה אף הוא את הנאשם רוכש פירות וירקות וחותר אותם בפניו (עמ' 15 ש' 9-12). הנאשם הבהיר כי הוא מכיר את מושיקו ויכול לפנות אליו, על פי פרטיו הידועים לו היטב.

טענות משפטיות - עמדת המאשימה

22. ב"כ המאשימה טען בסיכומיו כי הגם שהוא נוטה להאמין לגרסת הנאשם באשר לייעוד הסכין, הרי שעבירה של החזקת סכין אינה עבירת כוונה. די בכך שמתקיים הרכיב העובדתי, שעליו אין מחלוקת, לצד המודעות לרכיבים שאינם כוללים את מחשבתו של הנאשם באשר לייעוד הסכין, לכך שעצם ההחזקה והמודעות להחזקה בנסיבות העבירה מתמלאות. מכאן עובר נטל ההוכחה לנאשם, להוכיח את כי ההחזקה נעשתה למטרה כשרה.

23. המאשימה טענה כי במקרה זה, משהוכחה ההחזקה והמודעות להחזקה בנסיבות העבירה, הרי שהנטל עבר לנאשם להוכיח במאזן ההסתברויות כי הסכין הוחזקה למטרה כשרה. אלא שהנאשם לא נקט כל פעולה לצורך הוכחת טענתו ואף לא זימן כעד מטעמו את אותו ירקן. עם זאת, הבהיר ב"כ המאשימה, גם לו היה הנאשם מזמן את הירקן, הרי שלא ניתן היה לתת לכך משקל, שכן אין בעדות זו, גם לו הייתה נמסרת, כדי להעיד על הזמן הנותר והנוסף שבו החזיק הנאשם בסכין.

24. הנאשם יכול היה לחתוך את הפירות והירקות במקום אחר ולא ברחוב או, לחילופין, להסתובב עם ירקות ופירות חתוכים. כך או כך, בנסיבות האמורות של מקרה זה, חיתוך פירות וירקות אינם עומדים בתנאי הסף של מטרה כשרה.

25. לבסוף סיים נציג המאשימה ואמר כי האינטרס הציבורי מחייב העמדתו של הנאשם לדין ואת הרשעתו.

טענות משפטיות - עמדת ההגנה

26. ב"כ הנאשם הפנתה לכך שטענת המטרה הכשרה של חיתוך פירות וירקות הייתה הטענה הראשונה שנשמעה מפיו של הנאשם, ובכך יש כדי לחזק את אמינותה.

27. ב"כ הנאשם ביקשה להדגיש כי הנאשם אמר זאת מיד עם תפיסת הסכין, ובהמשך בחקירתו, ועשה זאת עוד קודם שקיבל ייעוץ מעורכת דינו.

28. לטענתה, האופן בו הסתיים המקרה הקודם של החזקת האולר בלא כלום עומד בבסיס התנהלותו של הנאשם מאז אותו מקרה ועד לאירוע הנוכחי. העובדה שהנאשם יודע היום מהי מטרה כשרה ומה אינו עומד בתנאי סף אלה, אינה סותרת את המטרה הכשרה שהוצגה כעת.

29. בכל הנוגע לירקן טענה ב"כ הנאשם כי היה זה תפקידה של המשטרה למצות את החקירה ולגבות את גרסתו, ולא להניח שרק אם יטען מטרה כשרה יזמן בעצמו את העד. זימונו של עד אינה משימה קלה

ומהווה חשיפה של מידע שהנאשם מבקש שלא לחשוף בפני איש זה.

30. עוד טענה ב"כ הנאשם כי מדובר בנאשם שמסתובב ברחובות, הוריו גרושים ולא חיכתה לו "סלסלת פירות" בביתו. מדובר במי שמסר גרסה אמינה, לפיה הסתובב עם הסכין והגז המדמיע משך שנה. יש בכל אלה כדי ללמד על אותנטיות.

31. לסיום טענה כי מדובר בסכין שהוחזקה באור יום; שלא נטען לגביה כי שימשה למטרה אחרת והסכין לא הייתה במצב נשלף.

דין והכרעה

32. סעיף 186(א) לחוק העונשין קובע:

186. החזקת אגרופן או סכין שלא כדין
(א) המחזיק אגרופן או סכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו ולא הוכיח כי החזיקם למטרה כשרה, דינו - מאסר חמש שנים.

33. על פי לשון הסעיף, על המאשימה להוכיח את היסוד העובדתי. דהיינו, עליה להוכיח כי הנאשם החזיק חפץ העונה להגדרת המונח "סכין" בחוק, מחוץ לביתו או חצריו. אם הוכיחה זאת, עובר הנטל אל הנאשם, להוכיח כי החזיק בסכין למטרה כשרה.

34. ברע"פ 7484/08 פלוני נגד מדינת ישראל, מתייחס בית המשפט ליסודות העבירה ולנטלי ההוכחה וקובע כי

"העבירה בה עסקין נועדה לסייע במיגור התופעה השלילית שהביאה עמה "תרבות הסכינאות".

35. בעניין זה ראה גם ע"פ 1463/09 מדינת ישראל נגד פלוני:
"בשנים האחרונות התברר כי גילויי האלימות בחברה הישראלית שוב אינם נחלתם של יחידים, ולעתים תכופות, תכופות מדי, נעשה שימוש גם בכלי נשק חמים וקרים. את מחירה של אלימות זו שילמו רבים בחייהם, ואחרים נושאים את צלקותיה על גופם. למרבה הדאבה באותה אלימות נוטלים חלק גם בני נוער. רבים מאלה מגיעים למקומות בילוי (ולעתים אף למוסדות חינוך!) כשהם מצוידים בכלי משחית, בהם אינם מהססים לעשות שימוש כדי ליישב את מה שנראה בעיניהם כ"סכסוך". [...] לא רק עניינו של המשיב עומד בפני בית המשפט, אלא גם עניינו של הקורבן ועניינו של הצבור כי מערכת אכיפת החוק תנקוט בצעדים ממשיים למיגור תופעת האלימות, עמה אין חברה מתוקנת יכולה להשלים.

כאמור, רבים חוטאים ב'תופעת הסכינאות', ולאחר שהתרענו מפניה כה רבות, נדמה כי הגיעה העת שלא להסתפק במלות גינוי ובמסרים חינוכיים צופים פני עתיד, אלא לנקוט ביד קשה כלפי העבריינים בתחום זה, ואם בדרך זו תימנע ולו פגיעה אחת בחיי אדם, דינו".

36. כאמור לעיל, לשון סעיף 186(א) הינה "המחזיק אגרופן או סכין מחוץ לתחום ביתו או חצריו ולא הוכיח כי החזיקם למטרה כשרה...". לשון זו מאפיינת קבוצת עבירות מובחנת בחוק העונשין. סעיף 186(א) קובע חזקה משפטית ולפיה **משהוכיחה התביעה את היסוד העובדתי - "ההחזקה"**; את נסיבותיה - **"מחוץ לביתו או חצריו"**; ואת **היסוד הנפשי - המודעות**, הרי שיצאה ידי חובתה להוכחתו של המעשה האסור.

37. ואולם, על מנת למתן את התוצאה הנובעת מקביעת החזקה, בידי הנאשם נתונה האפשרות להפרכתה, על ידי הבאת ראיות להוכחת קיומה של מטרה כשרה.

האם המאשימה עמדה בנטל ההוכחה

38. בתיק זה לא קמה מחלוקת עובדתית. הנאשם נתפס בבית חברו כשברשותו תיק ובתיק סכין. הנאשם סיפר כי נהג להסתובב עם הסכין במקומות שונים כל יום, כל היום, ומכאן שרכיב **"ההחזקה"** הוכח. הנאשם גם אישר כי היה **"מודע"** להימצאותה של הסכין בתוך התיק. לדוגמא, כאשר נשאל על כך בעמ' 12 השיב כי **"הסכין תמיד הייתה בתוך התיק"**.

39. נוכח האמור הרי שאני קובעת כי המאשימה הוכיחה בפניי הן את רכיב ההחזקה מחוץ לביתו של הנאשם, והן את היסוד הנפשי של המודעות לקיומה של הסכין.

40. כאמור, הנאשם טען כי החזיק בסכין למטרה כשרה. מכאן שהשאלה המשפטית בה עליי להכריע עניינה מידת ההוכחה המוטלת על הנאשם בעבירה של החזקת סכין שלא כדין, לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, במסגרתה מבקש הנאשם להוכיח כי החזיק בסכין למטרה כשרה. מטרה כשרה - לאמור שלא לצרכי ביצוע עבירה כלשהי.

מהי מידת ההוכחה שמוטלת על נאשם

41. משהמאשימה עמדה בנטל המוטל עליה והוכיחה את אשר הוכיחה, עובר הנטל, כאמור, לידי של הנאשם. עניין זה נקבע, בין השאר, ברע"פ 7484, **פלוני נגד מדינת ישראל**, שם דן בית המשפט ארוכות באבחנה שבין ספק סביר, להוכחה במאזן ההסתברויות והכריע לטובת האחרון:

"יש לזכור כי האיסור הפלילי הוא על החזקת סכין, בשלב בו זו טרם נשלפה ובוודאי בשלב בו טרם נפגע מאן דהוא. בשלב זה, היכולת של התביעה להתחקות

אחר המטרה שלשמה החזיק נאשם סכין בכליו הינה כמעט בלתי אפשרית. צודקת המשיבה בטענתה כי מטרה זו נמצאת בתחום ידיעתו הבלעדי של מחזיק הסכין - רק הוא יודע מדוע נטל עימו את הסכין. הסתפקות בהוכחתה של מטרה כשרה על פי הרף הראייתי הנמוך של ספק סביר, כמוה כהטלת הנטל על רשויות התביעה להוכיח מעבר לכל ספק סביר כי הסכין שנמצאה בכליו של נאשם - הוחזקה על ידו למטרה לא כשרה. גם אם ניתן לפתח כללי אצבע מנחים אשר יסייעו לרשויות התביעה בהוכחת המטרה הלא כשרה, מדובר בנטל שהוא כמעט בלתי אפשרי. בעבירה זו, בה היסוד העובדתי מתמצה בהחזקת הסכין וכזכור, טרם נעשה שימוש פסול (או שימוש כלשהו) בסכין - פרשנות לפיה די בספק סביר עלולה להוביל לסיכול תכליתה של הוראת החוק אשר בסעיף 186(א) ולריבוי הימצאותם של סכינים ברחוב. מדובר בעבירה קלה לביצוע וקשה לגילוי ולאכיפה. קביעה לפיה די בספק סביר לשם הוכחת המטרה הכשרה תטיל, ללא הצדקה, נטל ראייתי כבד על התביעה, בהיות העובדות העומדות ביסודה של ההגנה בידיעתו הבלעדית של הנאשם. מנגד, נאשם המבקש להוכיח כי הימצאות הסכין בכליו נובעת ממטרה כשרה, יוכל לעשות זאת בקלות רבה יותר. ככל שהמטרה אכן כשרה, באופן עקרוני, יקל על הנאשם לשתף את רשויות החוק במידע המצוי ברשותו לגבי אותה מטרה. שלא כטענת המבקש, נאשם שכזה אינו נדרש להמציא "הוכחות חותכות" לקיומה של מטרה כשרה. הוא אינו נדרש להוכיח את המטרה הכשרה מעבר לכל ספק סביר, אלא אך להוכיחה בדרגת מאזן ההסתברויות. דהיינו, עליו להוכיח כי הגרסה לפיה הסכין הוחזקה לשם מטרה כשרה הינה גרסה עדיפה.

42. העובדה שהנאשם טען כי ידע להפריד בין נטילת הסכין שעה שלא אמור היה להגיע למקומות בהם פוטנציאל ההתלקחות קיים, לבין מקרים אחרים, אין בה כדי לבסס את הטענה בדבר מטרה כשרה. הנאשם אינו יכול לדעת אימתי ייתכנו מקרים בהם יעשה שימוש פסול בסכין. לא זו אף זו, הנאשם מסר כי במשך כל שעות היום נהג להסתובב ברחוב, שם, לדבריו, עלול היה לפגוש "סודנים, אריתראים וערבים" כלשונו, ולשם כך החזיק בגז פלפל. הגז הוחזק, כאמור, לצד הסכין, בתא מוכן לשליפה, ובכך יש כדי לחזק את הסברה כי החזקת הסכין נעשתה לשם אותה מטרה ממש; וזאת גם אם בחלק מהיום שימשה לצורך חיתוך פירות וירקות.

43. ברע"פ 7484 נקבע בעניין זה

"האיסור הפלילי על החזקת סכין ברשות הרבים, נועד להתמודד כאמור עם תופעת ריבוי הסכינים ולהקטין את הסיכוי לשליפתה של הסכין מכיסיו של בעליה לצורך שימוש פסול ופוגעני בה. גם אם החזקת הסכין כשלעצמה אין בה כדי ליצור פוטנציאל לתגרה אלימה, משעה שפוטנציאל שכזה התעורר, נוכחותה של הסכין בזירת האירוע עשויה לתרום להתלקחות הרוחות ולהשתלבות מצד האוחז בסכין"

ובהמשך

"גם אם החזקת הסכין כשלעצמה אין בה כדי ליצור פוטנציאל לתגרה אלימה,

עמוד 7

משעה שפוטנציאל שכזה התעורר, נוכחותה של הסכין בזירת האירוע עשויה לתרום להתלקחות הרוחות ולהשתלהבות מצד האוחז בסכין

האם הנאשם עמד בנטל ההוכחה והוכיח כי החזקת הסכין הייתה ל"מטרה כשרה"

44. הנאשם טען, כאמור, כי החזיק בסכין למטרה כשרה של חיתוך פירות וירקות. לכאורה, חיתוך פירות וירקות עשוי בהחלט לעמוד בתנאי הסף של המטרה הכשרה, **ואולם הכרעה בשאלה זו אינה נעשית בחלל ריק, אלא על רקע נסיבות המקרה.**

"השאלה מתי מדובר במטרה כשרה תוכרע בכל מקרה על פי נסיבותיו.... יתכנו מקרים שבהם קושי בהכרעה לגבי כשרות המטרה יוביל את בית המשפט להקלה על הנאשם במישור הראייתי. איזון שכזה ראוי הוא ודומה כי יש להותיר את מלאכת עשייתו בידי המותב אשר ידון במקרה שכזה, על פי שיקול דעתו. גם בכך יש כדי להחליש את החשש שהביע המבקש שמא יורשע אדם אשר כל חטאו נעוץ בכך שהחזיק בסכינו "במקום הלא נכון ובזמן הלא נכון". בוודאי ובוודאי שהוא הדין לגבי אדם אשר כל חטאו בכך שארז עמו את סכיניו בטרם יצא אל מסע הדייג, או בטרם שם פעמיו אל חיק הטבע לצוד לו קצת שלווה ועוד כהנה וכהנה דוגמאות "פסטורליות" שבפי המבקש (רע"פ 7484/08).

45. אם כן, הבה נבחן את טענתו של הנאשם כפי שהוצגה בפני:

א. הנאשם נהג להסתובב עם סכין בתיקו כל יום במשך כל היום, בעוד שחיתוך הפירות והירקות, ככל שהתרחש, התרחש במועדים ספציפיים שלאחר רכישתם. מכאן שגם אם אקבל את הגרסה בנוגע לחיתוך פירות וירקות, **הרי שאין בכך כדי לתת מענה באשר ליתר שעות היממה, בהן נהג הנאשם להסתובב כשהסכין בתיקו.**

ב. הנאשם מסר בחקירתו כי **הסתובב כל היום** ברחובות, או בקניונים או בגנים, ובמקומות הומים אלה החזיק בסכין כשהוא **מודע לעצם החזקתה.**

ג. הנאשם מסר כי החזיק בסכין לצורך חיתוך פירות וירקות, ואולם, לצד הסכין, באותו **תא מוכן לשליפה**, כך לדבריו, החזיק הנאשם **גם בגז פלפל** לצורך הגנה מפני "איומים". החזקת הסכין, לצד אותו גז פלפל, יש בה כדי להוביל למסקנה כי הסכין הוחזקה אף היא למטרה דומה.

ד. לכך יש לצרף את העובדה שהנאשם סיפר כי היו לו "סכסוכים" עם מאן דהוא וכי חברו עבר אירוע שהותיר עליו רושם שהוביל לנשיאת הגז, שכאמור הוחזק בצמוד לסכין, באותו תא מוכן לשליפה.

46. הנה כי כן בחינת נסיבות המקרה הספציפי שבפניי מוביל למסקנה שונה מזו לה טוען הנאשם בדבר "המטרה הכשרה". הנאשם לא היה בדרכו למסע דיג, או לטיול בחיק הטבע. הוא אף לא החזיק בסכין במסגרת עבודתו. גם אם החזיק הנאשם בסכין לצורך חיתוך פירות וירקות, הרי שהוסיף לעשות כן גם כאשר לא חפצה נפשו באכילה הדורשת חיתוך. הנאשם הוסיף לעשות כן גם כאשר הגיע אל בית חברו, שעסק באותה עת בגידול סמים. הנאשם החזיק בתיק דרך קבע ובתיק החזיק בסכין, לקיומה היה מודע, ולא עשה כן לטובת חיתוך מזון דווקא, אלא לטובת צרכים אחרים שאפשר שקשורים לעובדה ששהה שעות מרובות ברחובות ובגנים ולכך שחשש מגורמים כאלה ואחרים.

אי זימון עדים והימנעות מהבאת ראיות מטעם הנאשם

47. כפי שפורט לעיל, משהמאשימה עמדה בנטל שהוטל עליה, עבר הנטל לכתפי הנאשם. עם זאת, הנאשם בחר שלא לזמן עדים מטעמו ולא להביא ראיות, ולמעשה ביקש מבית המשפט להסתמך לעניין "המטרה הכשרה" אך ורק על גרסתו שלו. ואולם, משגרסה זו ניצבת לבדה לצד הנסיבות שפורטו עד כה, אין בכך די.

48. הנאשם לא זימן לעדות את הירקן מושיקו, וזאת למרות שפרטיו היו ידועים לו והוא פגש בו, כך על פי גרסתו, על בסיס יומי ואף יותר מפעם ביום. טענת ב"כ הנאשם כי המשטרה צריכה הייתה לגבות את גרסת הירקן אינה מדויקת ובכל מקרה אין בטענה זו, גם אם הייתה מתקבלת במלואה, כדי לבסס טענה של מחדל חקירתי, ובוודאי שאין בה כדי להצדיק את הימנעותו של הנאשם מהבאת עד זה.

49. עבירת החזקת הסכין הינה, כאמור, עבירה שיש להוכיח בה החזקה, בחצרים ומודעות לאותה החזקה. משהבסיס הראייתי התגבש, די בכך. המשטרה יכולה הייתה לגבות גרסתו של הירקן, אולם בכך שלא עשתה כן איני רואה משום מחדל חקירתי. מנגד, יכולה ואף טוב הייתה עושה ב"כ הנאשם לו הייתה מזמנת את הירקן להעיד מטעמו של הנאשם, ולמסור גרסה שאפשר שהייתה תומכת בגרסת הנאשם. אי הבאת העד פועלת לחובתו של הנאשם, בוודאי שעה שנטל ההוכחה עבר לפתחו.

50. בעניין זה יפים הדברים שנקבעו ברע"פ 5791/07 חוסאם דואדה נגד מדינת ישראל:

"הטענה כי החזקת הסכין נעשתה למטרה כשרה - טענה אותה ביקש המבקש להוכיח באמצעות עדים שונים שאת שמותיהם נמנע מלמסור מסיבה כלשהי בחקירתו - היא טענת הגנה במהותה, וככזו נטל הוכחתה רובץ על שכמו של זה הטוען לה"

51. אמנם במקרה דנן מסר הנאשם את שמו של הירקן אך, כאמור, משהנטל עבר לשכמו, יכול וצריך היה לזמנו כעד מטעמו. למותר לציין כי גם לו זימן הנאשם את הירקן וגם אם הירקן היה תומך בגרסתו בדבר המטרה לשמה החזיק הנאשם בסכין, הרי שדבריו אלה היו נכונים וטובים לרגעים בהם שהה הנאשם בחנות הירקות וחתך את שרכש עובר לאכילה ובזמנים שלפני ואחרי. הא ותו לא, שהרי לא נשמעה טענה כי הנאשם עושה בסכין שימוש תדיר במשך כל או מרבית שעות היממה. משכך, גם לו הייתה נמסרת גרסת

הירקון, הרי שלא היה בה כדי לתמוך בטענה בדבר המטרה הכשרה בכל השעות הרבות והנוספות בהן התהלך הנאשם ברחבי העיר, בגנים ובקניונים, כשהוא מודע לכך שהסכין בתיקו וכשאין כל "מטרה כשרה" המצדיקה את החזקתה.

52. בנוסף לאמור הנאשם אף לא סיפק ראייה התומכת בגרסתו בכל הנוגע **לשבר בשן הקדמית**. לכך יש להוסיף את העובדה שהנאשם מסר כי בשנתיים האחרונות חדל מלהסתובב עם אותה סכין ואת הפירות אוכל כשהם אינם חתוכים ותחת זאת מתקן את השן מעת לעת בתמורה לסך של 700 ₪, אותם משלם לרופא השיניים שלו. ואולם, כאמור, הנאשם לא זימן את רופא השיניים לעדות ואף לא הציג מסמך מטעמו של הרופא התומך בטענה זו או קבלה המעידה על תשלומים תכופים אלה.

53. לבסוף, הנאשם מסר בחקירתו כי לא רק הירקון היה עד לחיתוך הירקות, אלא שגם חבריו כולם ידעו על כך שבתיקו סכין למטרה זו ולמטרה זו בלבד (עמ' 15 ש' 5). ואולם גם חבריו אלה של הנאשם לא זומנו לעדות מטעמו.

מבט השוואתי בפסיקה

54. עיון במספר פסקי דין בהם זוכו הנאשמים מעבירה זו, נוכח קבלת טענה של "מטרה כשרה", מלמד כי במקרים אלה עמדו הנאשמים בנטל ההוכחה ובית המשפט השתכנע כי מדובר בהחזקה למטרה כשרה.

55. כך למשל נקבע בת"פ (ת"א) 19362-03-10 **מדינת ישראל נגד שלמה חביב שמעון** (פורסם בגב' 1.11.10) כי הסכין שנמצאה בתא דלת רכבו של הנאשם הוחזקה למטרה כשרה, שכן הנאשם סיפר כי נוהג להתנדב בחוות סוסים והסכין שימשה אותו לצורך זה. להוכחת הטענה העיד אחד מבעלי החווה, אשר אישר כי הנאשם מתנדב בחווה, וזיהה את הסכין ככזו בה עושה הנאשם שימוש במסגרת התנדבותו.

56. מקרה אחר בו זיכה בית המשפט את הנאשם הינו ת"פ (ירושלים) 51577-06-11 **מדינת ישראל נגד עזריאל רבינוביץ**, שם קיבל בית המשפט טענת הנאשם כי הסכין שנתפסה ברשותו הוחזקה למטרה כשרה וקבע כי בהינתן כל הנסיבות, דהיינו החזקת הסכין באופן מאובטח ומבוקר (תיק בתוך תיק ר.פ.), בטיול שטח באזור בו קיימת סכנה מסוימת ואולם הטיול כשלעצמו אינו בגדר הסתכנות בלתי סבירה, הינה החזקה למטרה כשרה.

57. בע"פ (ת"א) 6028/99 **פלוגי נגד מדינת ישראל**, קבע בית המשפט כי

"ניתן וצריך לפרש את המונח מטרה לאו דווקא פירוש מילולי צר אלא להתחשב גם במקום ובזמן: תיתכן מטרה כשרה להחזקת הסכין בזמן ובמקום מסוימים ואילו אותה מטרה תהיה בלתי כשרה בזמן ובמקום אחר"

58. ואכן, בעוד שבת"פ 51577-06-11, **מדינת ישראל נגד עזריאל רבינוביץ**, מצא בית המשפט כי הסכין הוחזקה למטרה כשרה שעה שהנאשם מסר כי השתמש בה במהלך הטיול לצרכי חיתוך מזון, הרי שבמקרה שבפניי לא ניתן לקבל טענה זו. בניגוד למקרה שם, במסגרתו נקבע כי הסכין הוחזקה בתוך ערכת קפה שהונחה בתוך תיק במהלך טיול, הרי שבמקרה דנן הסכין הוחזקה לצד גז פלפל בתא נשלף, והנאשם נהג **להסתובב עמה במהלך רוב שעות היממה, במקומות מיושבים והומי אדם, כשהוא חש מאוים "מעובדים זרים" או "ערבים", כלשונו, ויש לו "סכסוכים" בעניינם לא הרחיב.**

59. **מן המקובץ עולה כי גם אם טענתו של הנאשם בנוגע לשימוש בסכין לצרכי חיתוך פירות וירקות מתקבלת, הרי שאין בה כדי להרים את נטל ההוכחה בדבר החזקה כשרה נוכח ההחזקה התכופה והקבועה, באזורים מיושבים והומי אדם ושעה שהנאשם מסתובב עם גז פלפל לצד הסכין לצרכי הגנה עצמית וחש תחושת איום מגורמים כאלה ואחרים, וסכסוכים עליהם העיד בעצמו.**

60. אחרית דבר - לאחר שהישיבה בה אמורה הייתה להינתן הכרעת הדין נדחתה נוכח אי התייצבותו של הנאשם, הגישה באת כוחו לבית המשפט בקשה להשלמת סיכומי הגנה על דרך של צירוף הכרעת דין מזכה, שניתנה ביום 20.6.10 על ידי כב' השופט אביחי דורון (כתוארו אז). הגם שבית המשפט כבר השלים את כתיבת הכרעת הדין, משזו לא ניתנה, עיינתי בהכרעת הדין שהוגשה באיחור רב, הגם שניתנה עוד בשנת 2010.

61. בבת"פ 3558-08, **מדינת ישראל נגד גיל בר אל**, עסקין בנאשם אשר סבל אותה עת ממחלה דו קוטבית שהובילה אותו להיות דר רחוב. הנאשם טען שם, בדומה למקרה שבפניי, כי החזיק את הסכין לטובת קילוף פירות וירקות. ואולם, בשונה מהמקרה שבפניי, במקרה האמור מצא בית המשפט כי הנאשם עמד בנטל שהוטל עליו במאזן ההסתברויות וכי העובדה שהנאשם לא עסק כל העת בקילוף ירקות, אינה מוציאה מכלל סבירות את המטרה הכללית בעטיה החזיק הנאשם את הסכין.

62. במקרה שבפניי אמנם נטענה טענה דומה בנוגע למטרה בעטיה הוחזקה הסכין ולכאורה ניתן היה לטעון כי לצורך הוכחת טענה של מטרה כשרה, אין צורך שהמחזיק יעשה שימוש בסכין לטובת אותה מטרה כשרה כל שעות היממה. אלא שבמקרה שבפניי ובשונה מת"פ 3888-08, לא מצאתי כי הנאשם עמד בנטל שהוטל עליו במאזן ההסתברויות; לא הובאה כל ראיה או עדות תומכת מטעמו של הנאשם; הסכין הוחזקה לצד גז פלפל בתא מוכן לשליפה ויש בכך כדי להחליש עד מאוד את הטענה בדבר החזקה כשרה לטובת חיתוך ירקות ופירות; ולבסוף, הנאשם אינו סובל ממחלת נפש שהובילה אותו להיות דר רחוב, ומשכך לא ניתן לקבל טענה שהחזקת הסכין "משתלבת עם חייו של הנאשם באותה תקופה", כפי שנקבע בת"פ 3558-08.

סוף דבר

63. נוכח מכלול האמור לעיל אני מוצאת כי המאשימה עמדת בנטל ההוכחה ואני מרשיעה את הנאשם בעבירות
עמוד 11

של החזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ושל החזקת סם לצריכה עצמית - לפי סעיף 7(א)+7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג 1973.

ניתנה היום, ט"ו אייר תשע"ז, 11 מאי 2017, במעמד הצדדים